

La marea arc iris

L'expansió dels drets homosexuals fa patent el pes de la classe mitjana laica.

© The Economist

Amb els ulls encesos sota una mata de cabells molt de noi, Yoalli Lora fa un resum de les lliçons que ha après d'anys de bregar contra les autoritats mexicanes. “A Mèxic les lleis no funcionen fins que no provoques un escàndol!” I ho diu amb l'energia suficient perquè es girin els caps dels clients del refinat restaurant Sanborns de Ciutat de Mèxic on ataca unes *enchiladas*. La seva mare s'estremeix, però no per culpa de l'atenció despectada. “Ai, filleta meva”, diu. “Només tens 14 anys i ja ho has après.”

Yoalli és jove, sí, però el seu desafiament té el dring de l'experiència. A 8 anys va descobrir que era lesbiana, i a 13, desolada per culpa d'un amor prohibit, es va sincerar amb els seus comprensius progenitors. No obstant això, la seua escola de Ciutat de Mèxic, que segrega per sexe, va voler sufocar aquell ardor. Li van aconsellar que es canviés l'estil dels cabells per un de més femení, que no toqués les altres noies, “tret del muscle”, i que quan anés al bany ho fes acompanyada d'un membre del personal del centre.

Al remat, esgotada de tanta tensió nerviosa, enguany ha deixat l'escola. Però se n'ha venjat. Amb el suport d'un grup de pressió format per lesbianes,

Muses de Metall, va muntar una protesta a les portes del col·legi que va atraure l'atenció a nivell nacional. Després de la intervenció del Consell Nacional per Prevenir la Discriminació (Conapred), de Mèxic, un organisme federal, el col·legi li va demanar públiques disculpes el 5 d'octubre.

El triomf de Yoalli reflecteix l'èxit del moviment pels drets dels gais que ha fet furor per Hispanoamèrica els darrers cinc anys, salvant obstacles religiosos i culturals. Sobretot s'ha focalitzat en el matrimoni homosexual. A partir de l'exemple establert per Espanya el 2005, que legalitzava el matrimoni gai, Argentina, Brasil i Uruguai han fet el mateix. Al juny el tribunal suprem de Mèxic va emetre una resolució que permetia als homosexuals sortejar lleis estatals que impedeixen el matrimoni, tot just unes quantes setmanes abans que el seu homòleg als Estats Units, amb molt més bombo, legalitzés el matrimoni gai. Amèrica del Nord i del Sud ara competeixen amb Europa pel títol de regió més *gay-friendly* del món.

També hi ha ombres, però. El Centre de Recerca Pew, un gabinet estratègic, diu que, encara que al voltant de la meitat de la població als països més grans està a favor del matrimoni entre persones del mateix sexe, als països andins com ara Colòmbia, Perú i Veneçuela, vora dos terços de la població s'hi oposa de valent. A l'Amèrica Central la resistència és encara més forta. I en 11 països caribenys l'homosexualitat és il·legal.

Tant l'església catòlica com l'evangèlica es resisteixen al canvi. No obstant la bella retòrica del papa Francesc sobre l'homosexualitat –“Qui sóc jo per a jutjar?” –, quan només era un arquebisbe argentí va intentar blocar la legislació sobre el matrimoni entre persones del mateix sexe. A Mèxic l'Església catòlica hi fa les seves objeccions gràficament clares. En un recent editorial titulat “Per què s'oposa l'Església al matrimoni homosexual?”, l'arxidiòcesi va ser claríssima a l'hora d'explicar per què un anus no està “dissenyat” per al coït, mentre que una vagina sí que ho està.

per haver equiparat matrimoni homosexual i bestialisme.

Des d'un punt de vista econòmic la marea és una mina d'or. El "peso rosa" està al darrere d'un fum de nous negocis, restaurants i bars. El turisme gai va a l'alça. I la tendència de la tolerància és a anar per amunt. En alguns llocs, la comunitat LGBT ha anat ampliant conceptes fins a arribar a dir-se LGBTTTTI: Lesbianes, Gais, Bisexuals, Transgènere, Transsexuals, Transvestits i Intersexual (ambdues amb característiques femenines i masculines).

Fer costat als drets dels gais és encara en gran part un fenomen de classe mitjana. En una regió amb tantes i profundes desigualtats socials, els paladins

d'aquest corrent són sobretot els tipus urbans i globalitzats que els equiparen amb modernitat. Els joves també tendeixen a ser més tolerants que els seus progenitors, encara que no sigui el cas de la mare de Yoalli.

Tal com el seu cas demostra, els homosexuals encara topen amb una poderosa resistència oficial. A les zones més pobres de Brasil, Mèxic i més llocs, de vegades han d'afrontar actes de violència terribles. Però la seva sexualitat transcendeix fronteres socials. Sent com són, la majoria d'activistes, classe mitjana, el canvi d'actituds de segur que s'expandirà cada volta amb més amplada. •

Traducció de Francesc Sellés

Tanmateix, els tribunals estan facilitant les coses als gais, en alguns casos fins i tot més que als Estats Units. I això és així en part perquè el matrimoni a Hispanoamèrica és més una institució civil que religiosa. D'altra banda, la democratització arreu de la regió ha produït un reguitzell de noves constitucions que posen l'accent en els drets humans. I els dels gais, doncs.

Això possibilita als governs d'esquerra que facin del seu suport a l'homosexualitat un punt del seu programa de justícia social, malgrat que en el seu passat marxista fos considerada una amenaça per al revolucionari masclisme. Cuba, sense anar més lluny, de sempre ha ficat els homosexuals a la presó. Ara, però, les desfilades gais les encapçala Mariela Castro, filla del president, Raúl, i de les despeses dels canvis de sexe se'n fa càrrec l'Estat. Els més acèrrims, com ara el president de Veneçuela, Nicolás Maduro, es neguen a transgir. Però les lleis de tots els països veïns cada volta apunten més contra la discriminació. L'estiu passat un bisbe mexicà va ser obligat a disculpar-se

Vicent Andrés Estellés

OBRA COMPLETA

I

Nova edició, revisada

Vicent Andrés Estellés

Conte a cau d'orella
Donatí amarg
La no
L'Hini Paris
El monjo
Testimoni d'Honor
Entrevista
La dona que vivia als peus

34

Vicent Andrés Estellés

OBRA COMPLETA

II

Nova edició, revisada

Vicent Andrés Estellés

El vicent presagi
Alert i pau
El primer llibre de les esglésies
El vicent i Climent
El vicent i Climent de Gondia
L'engany començat
Llibre de meravelles

34

OBRA COMPLETA
Vicent Andrés Estellés
Volums I i II

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com